

ORDIN Nr. 684 din 7 iunie 2005

pentru aprobarea Normelor metodologice privind planificarea, pregătirea și intervenția în caz de accident nuclear sau urgență radiologică

EMITENT: MINISTERUL ADMINISTRAȚIEI ȘI INTERNELOR

PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL NR. 538 din 24 iunie 2005

În conformitate cu prevederile [art. 24](#) alin. (1) lit. f) din Legea nr. 481/2004 privind protecția civilă,

în temeiul [art. 9](#) alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 63/2003 privind organizarea și funcționarea Ministerului Administrației și Internelor, aprobată cu modificări și completări prin [Legea nr. 604/2003](#), cu modificările ulterioare,

ministrul administrației și internelor emite următorul ordin:

ART. 1

Se aprobă Normele metodologice privind planificarea, pregătirea și intervenția în caz de accident nuclear sau urgență radiologică, prevăzute în [anexa](#) care face parte integrantă din prezentul ordin.

ART. 2

Inspectoratul General pentru Situații de Urgență din cadrul Ministerului Administrației și Internelor va monitoriza îndeplinirea prevederilor prezentului ordin.

ART. 3

Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la 30 de zile de la data publicării. Începând cu aceeași dată se abrogă orice alte reglementări contrare.

Ministrul administrației și internelor,
Vasile Blaga

ANEXA 1

NORME METODOLOGICE

privind planificarea, pregătirea și intervenția în caz de accident nuclear sau urgență radiologică

CAP. 1

Dispoziții generale

ART. 1

Prezentele norme metodologice se aplică pentru planificarea, pregătirea și intervenția în caz de accident nuclear sau urgență radiologică, precum și pentru elaborarea planurilor de protecție și intervenție în caz de accident nuclear sau urgență radiologică, în următoarele situații:

- a) incidente industriale, medicale, rutiere sau incendii în care sunt implicate surse radioactive, eliberări accidentale, pierderea de surse sau traficul ilicit de surse radioactive;
- b) accidente la instalații nucleare aflate în afara granițelor, cu efecte transfrontaliere, inclusiv nave maritime cu propulsie nucleară;

c) reintrarea în atmosferă a sateliților cu generatoare nucleare sau cu alte surse de radiații la bord;

d) accidente în care sunt implicate arme nucleare;

e) amenințări sau atacuri teroriste cu dispozitive nucleare sau radioactive;

f) accidente la instalații nucleare de pe teritoriul țării, altele decât reactoarele nucleare.

ART. 2

(1) Scopul elaborării prezentelor norme metodologice constă în stabilirea unei concepții unitare de întocmire a planurilor de urgență la nivelul autorităților publice centrale și locale, precum și a utilizatorilor, care au responsabilități de acțiune în astfel de situații.

(2) Prezentele norme metodologice asigură cadrul juridic, organizatoric și funcțional în vederea planificării și executării măsurilor specifice, pentru activitățile care prezintă pericole de urgențe nucleare sau radiologice la obiectivele identificate de autoritățile competente.

ART. 3

Termenii utilizați în prezentele norme metodologice sunt definiți în [anexa nr. 1](#).

ART. 4

Planurile de protecție și intervenție în caz de accident nuclear sau urgență radiologică care se întocmesc sunt următoarele:

a) planul național - include sinteza planurilor autorităților publice centrale și județene, este elaborat de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și aprobat de Comitetul Național pentru Situații de Urgență;

b) planul județean - include sinteza planurilor administrației publice județene, precum și cele ale utilizatorilor, este elaborat de inspectoratele județene pentru situații de urgență, este avizat de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și este aprobat de comitetul județean pentru situații de urgență;

c) planul de protecție și intervenție al utilizatorului - se elaborează de către agentul economic sursă de risc nuclear sau radiologic, se avizează de inspectoratele județene pentru situații de urgență și se aprobă de autoritatea națională pentru controlul activităților nucleare.

ART. 5

(1) Situații de urgență nucleară sau radiologică se pot produce în:

a) instituții medicale;

b) unități nucleare;

c) instituții de cercetare și învățământ;

d) timpul transportului (rutier, maritim, fluvial);

e) ciclul combustibilului nuclear;

f) aplicații cu surse radioactive;

g) alte locuri, ca urmare a activităților teroriste, traficului ilicit, depozitării de materiale re folosibile.

(2) Situațiile de urgență nucleară sau radiologică sunt definite în [anexa nr. 2](#).

ART. 6

Planurile de protecție și intervenție în caz de accident nuclear sau urgență radiologică, denumite în continuare planuri, asigură identificarea și monitorizarea surselor potențiale generatoare de accidente nucleare sau urgențe radiologice, evaluarea informațiilor și analiza situației inițiale, elaborarea de prognoze, stabilirea variantelor optime pentru reducerea efectelor produse de radiațiile ionizante și stabilesc concepția de alarmare a instituțiilor și serviciilor publice descentralizate în scopul minimizării impactului asupra populației și a mediului.

ART. 7

Pentru stabilirea variantelor optime de acțiune și aplicarea măsurilor de protecție și intervenție se va lua în considerație timpul de emisie radioactivă, în funcție de tipul accidentului și de sursele implicate.

ART. 8

Planificarea activităților de intervenție are la bază cunoașterea amplasării surselor sau a materialelor radioactive existente la nivel județean și local, condițiile geografice și geoclimatice în momentul producerii accidentului/incidentului, distribuția populației pe categorii de vârstă și a obiectivelor de risc aflate în zona incidentului.

ART. 9

Planificarea activităților de protecție a populației și a personalului de intervenție trebuie să fie realizată ținându-se cont de următoarele căi de expunere:

- a) expunerea externă datorită surselor de radiații neecranate sau intrării în zona contaminată radioactiv;
- b) expunerea internă prin inhalare și prin ingestia de apă sau de alimente contaminate;
- c) contaminarea radioactivă externă a personalului de intervenție.

ART. 10

Planurile trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- a) să fie corelate cu celelalte măsuri și planuri de protecție și intervenție în caz de dezastre de pe teritoriul județului;
- b) să se bazeze pe posibilitățile reale de asigurare a acțiunilor de protecție și intervenție;
- c) să fie precise, clare, expresive și permanent actualizate;
- d) să poată fi aplicate în timp scurt, parțial sau total.

ART. 11

Structura-cadru a planului este prezentată în [anexa nr. 3](#).

ART. 12

(1) Planurile stabilesc responsabilitățile ce revin fiecărei autorități publice centrale și locale, instituțiilor sau agenților economici implicați în răspunsul în caz de accident nuclear sau urgență radiologică, schema minimă de personal pentru răspunsul inițial la urgență, mijloacele suplimentare pentru mărirea capacității de răspuns și fluxul informațional-decizional între utilizator și exterior.

(2) Responsabilitățile ce revin autorităților publice centrale și locale, precum și instituțiilor cu responsabilități în răspunsul în caz de accident nuclear sau urgență radiologică sunt prezentate în [anexa nr. 4](#).

ART. 13

Procedurile pentru notificarea organizațiilor și a personalului implicat, conținutul mesajelor inițiale adresate organizațiilor și instituțiilor implicate, precum și populației vor fi elaborate de autoritățile competente împreună cu Inspectoratul General pentru Situații de Urgență.

ART. 14

(1) Autoritățile administrației publice centrale și locale, instituțiile sau agenții economici implicați în răspunsul în caz de accident nuclear sau urgență radiologică vor asigura măsurile și mijloacele necesare activării imediate a personalului propriu, în funcție de notificarea inițială primită.

(2) Schema de principiu privind organizarea răspunsului inițial în situația notificării unui accident nuclear sau unei urgențe radiologice este prevăzută în [anexa nr. 5](#).

CAP. 2

Planul de protecție și intervenție al utilizatorului

ART. 15

(1) Planul de protecție și intervenție al utilizatorului se elaborează în scopul planificării măsurilor specifice pentru reducerea riscului asupra sănătății angajaților, calității factorilor de mediu și integrității bunurilor materiale, în caz de urgență nucleară sau radiologică.

(2) Acesta are la bază identificarea riscurilor potențiale specifice, precum și procedurile de răspuns în vederea asigurării:

- a) informării oportune a titularilor de activități, angajaților, populației și autorităților publice locale;
- b) pregătirii personalului cu funcții de decizie, a angajaților și a forțelor de intervenție;
- c) intervenției de urgență, în mod organizat și într-o concepție unitară, pentru prevenirea, limitarea și înlăturarea consecințelor;
- d) refacerii și reabilitării factorilor de mediu;
- e) reluării în condiții normale a activităților de producție.

ART. 16

(1) Elaborarea planului de protecție și intervenție al utilizatorului se întocmește de compartimentul de specialitate al agentului economic sau instituției publice sursă de risc nuclear ori radiologic și se avizează de compartimentele de specialitate din cadrul obiectivului și de autoritatea teritorială pentru situații de urgență.

(2) Organul tehnic care coordonează elaborarea planului de urgență internă este compartimentul de protecție civilă.

(3) Avizul de specialitate al autorităților teritoriale pentru situații de urgență se acordă de către personalul atestat, numit prin ordin de zi pe unitate, potrivit atribuțiilor de serviciu.

ART. 17

(1) Planul de protecție și intervenție al utilizatorului se întocmește în 3 exemplare, dintre care un exemplar se păstrează la dispecerat (ofițerul de serviciu), un exemplar la inspectorul de protecție civilă al obiectivului, iar celălalt exemplar la autoritatea teritorială pentru situații de urgență.

(2) Procesul de elaborare a planului se bazează pe informațiile conținute în raportul de securitate al obiectivului sau în politica de prevenire a accidentelor majore, fiind necesară consultarea compartimentelor de specialitate și a angajaților.

(3) Termenele de elaborare a planurilor de protecție și intervenție ale utilizatorului sunt:

- a) pentru obiectivele noi și pentru obiectivele existente care suferă modificări importante, înainte de începerea funcționării acestora în noile condiții;
- b) pentru obiectivele existente, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentelor norme metodologice.

ART. 18

(1) Planul de protecție și intervenție al utilizatorului se va distribui după cum urmează:

- a) două exemplare originale se vor păstra la titularul de activitate;
- b) un exemplar la autoritatea teritorială pentru situații de urgență.

(2) Extrase din planul de protecție și intervenție al utilizatorului se vor distribui autorităților publice și compartimentelor de specialitate care l-au avizat, forțelor de intervenție interne și externe care au misiuni de acțiune pe amplasament, precum și vecinilor ce pot fi afectați în cazul producerii unui accident.

(3) Responsabilitatea distribuirii planului de protecție și intervenție al utilizatorului revine inspectorului de protecție civilă.

(4) Planurile vor cuprinde o listă de distribuție a exemplarelor originale, copiilor și extraselor.

ART. 19

(1) Responsabilitatea actualizării planurilor de protecție și intervenție ale utilizatorului revine inspectorului de protecție civilă al obiectivului, această activitate realizându-se, anual sau ori de câte ori apar modificări, astfel:

- a) schimbarea unor persoane cu responsabilități în schema generală de răspuns la urgențe;
- b) schimbarea adreselor/numerelor de telefon, fax, telex etc;
- c) modificări în situațiile cu necesarul de resurse umane și materiale;
- d) modificări în programul de instruire-pregătire.

(2) Revizuirea planului de protecție și intervenție al utilizatorului se realizează la intervale de cel mult 3 ani sau la solicitarea autorităților teritoriale pentru situații de urgență, pe baza modificărilor produse în:

- a) caracteristicile surselor de risc;
- b) structura economică a obiectivului;
- c) realizarea cooperării;
- d) concepția aplicării planului.

(3) După fiecare actualizare și revizuire, modificările sunt transmise prin grija inspectorului de protecție civilă tuturor celor cărora li s-a distribuit planul.

ART. 20

(1) Planul de protecție și intervenție al utilizatorului se va exersa, testa și evalua prin exerciții organizate de către titularul activității.

(2) Înainte de executarea exercițiilor se asigură actualizarea sau, după caz, revizuirea planurilor de urgență internă, precum și antrenamente parțiale cu personalul de decizie și cu forțele de intervenție.

(3) Pregătirea exercițiilor și antrenamentelor se execută pe baza unui grafic întocmit de inspectorul de protecție civilă, avizat de compartimentele de specialitate ale obiectivului, de autoritatea teritorială pentru situații de urgență și aprobat de titularul activității.

(4) Se va executa în mod obligatoriu cel puțin câte un exercițiu pe an pentru fiecare tip de eveniment în care sunt implicate surse radioactive (incendiu, explozie, avarie).

(5) Exercițiile de urgență cu scenarii care presupun efecte în afara amplasamentului se vor organiza și se vor desfășura cel puțin o dată la 3 ani.

(6) Evaluarea planului de protecție și intervenție al utilizatorului se realizează după executarea exercițiilor, pe baza concluziilor și rapoartelor prezentate de personal special angrenat în acest scop, câte un exemplar din raportul de evaluare fiind transmis autorităților teritoriale pentru situații de urgență.

CAP. 3

Planul național și planul județean

SECȚIUNEA 1

Dispoziții comune

ART. 21

Planul național și planul județean se întocmesc sub formă de text și anexe, care includ totalitatea măsurilor de protecție, procedurile și forțele de intervenție care sunt implicate în răspunsul la un accident nuclear sau urgență radiologică pe teritoriul național/județean ori în exteriorul acestuia, cu consecințe semnificative asupra țării/județului, și trebuie să cuprindă următoarele:

- a) denumirea instalației și/sau zona la care se aplică;

- b) scopul, concepția realizării și modalitățile de activare a planului;
- c) strategiile și posibilitățile de evaluare a situației de urgență;
- d) atribuțiile fiecărui organism implicat în gestionarea situației de urgență pe timpul activităților de intervenție;
- e) datele de identificare a autorităților, precizarea responsabilităților pentru coordonarea răspunsului și situațiile de urgență care necesită punerea în aplicare a planului;
- f) punctele de contact ale fiecărui organism sau instituții implicate în răspunsul la urgență;
- g) schemele de alarmare, notificare și activare a persoanelor, organizațiilor locale, județene, naționale, agenților economici și a echipelor de intervenție, notificarea și aplicarea procedurilor pentru echipele de intervenție;
- h) metodele, procedurile și mijloacele de alarmare a publicului;
- i) măsurile de protecție pentru personalul de intervenție și populație;
- j) conducerea acțiunii de protecție și intervenție, la nivel național, județean și local;
- k) criteriile de definire a încetării stării de accident nuclear sau urgență radiologică;
- l) punctele sau raioanele de evacuare recunoscute ori amenajate, itinerariile de evacuare, de bază și de rezervă;
- m) raioanele pentru decontaminarea personalului, tehnicii sau echipamentului, recunoscute ori amenajate;
- n) managementul informației, comunicate pentru mass-media și public;
- o) managementul medical al victimelor și al persoanelor supraexpuse;
- p) acțiunile de prevenire și contramăsurile;
- q) măsurile de pază, ordine publică și îndrumarea circulației, prevenirea panicii și producerii altor evenimente;
- r) controlul expunerii la radiații;
- s) măsurile și mijloacele medico-legale;
- t) controlul intrărilor/ieșirilor în/din zona contaminată;
- u) echipamentele, mijloacele de comunicații și alte dotări necesare îndeplinirii îndatoririlor și funcțiilor stabilite prin plan;
- v) mijloacele prevăzute și pregătite pentru intervenție în caz de urgențe radiologice;
- w) metodele și mijloacele pentru prezentarea situației, alte informații necesare pentru sprijinul deciziei, actualizarea tuturor elementelor din cadrul organizațiilor de răspuns;
- x) aspectele psihologice (echipe de urgență, public), participarea populației în luarea deciziilor de refacere a zonelor afectate;
- y) intervalele de desfășurare a exercițiilor și antrenamentelor;
- z) modalitatea de verificare și actualizare periodică a planurilor.

SECȚIUNEA a 2-a Planul județean

ART. 22

(1) Inspectoratele județene pentru situații de urgență elaborează planul județean care se aprobă de președintele comitetului județean pentru situații de urgență.

(2) Planul reprezintă o componentă a Planului de analiză și acoperire a riscurilor ce se elaborează pentru toate situațiile potențiale de risc specifice județului.

(3) Planul se elaborează în 3 exemplare, dintre care unul se va păstra la secretariatul tehnic permanent al comitetului județean pentru situații de urgență, al doilea la inspectoratul județean pentru situații de urgență, iar exemplarul al treilea la Inspectoratul General pentru Situații de Urgență.

(4) Extrase din plan se vor distribui tuturor autorităților publice locale de specialitate cu sarcini de intervenție, precum și autorităților administrației publice locale dispuse în zonele de planificare la urgență, cu respectarea prevederilor legale.

(5) Planul va cuprinde o listă de distribuție a exemplarelor originale, copiilor și extraselor.

(6) Termenul de elaborare a planurilor este de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentelor norme metodologice.

ART. 23

Planul se transmite Inspectoratului General pentru Situații de Urgență în vederea obținerii avizului de specialitate.

ART. 24

(1) Planul se actualizează prin grija autorității centrale și teritoriale pentru situații de urgență, anual sau ori de câte ori apar modificări în ceea ce privește: componența schemei de organizare la urgență, adresele, numerele de telefon, fax etc., modificările în situațiile cu necesarul de resurse umane și materiale, modificările în programul de instruire-pregătire.

(2) Revizuirea planului se realizează la intervale de cel mult 3 ani, pe baza modificărilor produse în: caracteristicile surselor de risc, realizarea cooperării, concepția aplicării planului, structura așezărilor umane din zonele de risc.

(3) După fiecare actualizare și revizuire, modificările sunt transmise, prin grija autorității teritoriale pentru situații de urgență, tuturor celor care sunt trecuți pe lista de distribuție a planului.

ART. 25

(1) Antrenamentele, exercițiile și aplicațiile de specialitate sunt organizate și desfășurate în scopul pregătirii autorităților administrației publice locale și a forțelor de intervenție, îmbunătățirii cooperării, verificării viabilității prevederilor planurilor, evaluării stadiului de operativitate și stabilirii măsurilor ce se impun.

(2) Acestea se vor organiza de inspectoratele județene pentru situații de urgență pe baza unei planificări aprobate de prefectul județului.

(3) Înainte de executarea exercițiilor se asigură actualizarea sau, după caz, revizuirea planurilor, precum și desfășurarea de antrenamente parțiale cu personalul de decizie și cu forțele de intervenție.

(4) Pentru asigurarea unei pregătiri adecvate a personalului cu atribuții de decizie și de intervenție vor fi organizate și desfășurate periodic mai multe tipuri de activități, astfel:

- a) exerciții de simulare în centrul operațional pentru situații de urgență;
- b) exerciții cu scenarii de urgență pe amplasament;
- c) exerciții cu scenarii de urgență în afara amplasamentului;
- d) antrenamente de specialitate la sală și în teren;
- e) aplicații de specialitate.

(5) Exercițiile cu scenarii care presupun efecte în afara amplasamentului se vor organiza și se vor desfășura cel puțin o dată la 3 ani și vor fi, de regulă, corelate cu exercițiile organizate de titularul activității.

(6) Evaluarea planului se realizează după executarea exercițiilor și aplicațiilor, pe baza concluziilor și rapoartelor prezentate de personal special angrenat în acest scop, un exemplar din raportul de evaluare fiind transmis la autoritatea centrală pentru situații de urgență.

ART. 26

Planul va conține un capitol cu măsuri generale pentru reabilitarea economico-socială a zonelor afectate. Acesta va stabili măsuri concrete prin care să se realizeze:

- a) decontaminarea;
- b) gospodărirea deșeurilor;

- c) demobilizarea personalului de intervenție;
- d) ancheta medicală;
- e) informarea populației și mass-mediei;
- f) refacerea factorilor de mediu;
- g) ancheta penală;
- h) evaluarea accidentului, concluziile rezultate, evaluarea privind costurile intervenției, clasificarea și importanța evenimentului;
- i) propunerile de modificare a planurilor, de îmbunătățire a activităților de pregătire și a procedurilor (acolo unde sunt necesare aceste măsuri);
- j) modalitățile de despăgubire a persoanelor, instituțiilor sau agenților economici afectați;
- k) raportul ulterior accidentului.

SECȚIUNEA a 3-a Planul național

ART. 27

(1) Planul național este elaborat de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și este aprobat de președintele Comitetului Național pentru Situații de Urgență.

(2) Planul național se întocmește în termen de 9 luni de la intrarea în vigoare a prezentelor norme metodologice.

(3) Planul național reprezintă o componentă a Planului național de asigurare cu resurse umane, materiale și financiare pentru situații de urgență.

CAP. 4

Dispoziții finale

ART. 28

Procedurile operaționale privind organizarea și conducerea activităților de prevenire și combatere a consecințelor, evaluarea, testarea, exersarea, actualizarea și revizuirea planurilor vor fi elaborate de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentelor norme metodologice.

ART. 29

(1) Planurile se pun în aplicare imediat atunci când situația o impune, de către autoritățile teritoriale pentru situații de urgență, în următoarele situații:

- a) când survine un accident major;
- b) când survine un eveniment necontrolat care, prin natura sa, poate provoca un accident major.

(2) Planurile de protecție și intervenție sunt puse în aplicare de autoritățile care le-au elaborat, pe baza procedurilor concrete prevăzute în conținutul acestora.

ART. 30

În vederea participării publicului la dezbaterile conținutului planurilor, se vor organiza informări prin intermediul mass-mediei, expuneri, conferințe, dezbateri publice, pagini de web etc.

ART. 31

Pentru întocmirea planurilor pot fi angajate persoane fizice sau juridice atestate.

ART. 32

[Anexele nr. 1 - 5](#) fac parte integrantă din prezentele norme metodologice.

ANEXA 1

la normele metodologice

GLOSAR DE TERMENI

Accident nuclear - eveniment nuclear care afectează instalația și provoacă iradierea sau contaminarea populației ori a mediului peste nivelurile permise de reglementările în vigoare

Antidot - substanță folosită pentru neutralizarea unui agent toxic pătruns în organism sau a efectelor nocive ale acestuia

Autoritate - Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare, care, în baza [art. 4](#) alin. (1) din Legea nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță a activității nucleare, republicată, cu modificările ulterioare, reprezintă autoritatea națională competentă în domeniul nuclear și exercită atribuțiile de reglementare, autorizare și control prevăzute de lege

Autoritatea centrală pentru protecția mediului - Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor

Autoritatea centrală pentru protecție civilă - Inspectoratul General pentru Situații de Urgență

Autoritatea publică locală responsabilă cu planificarea teritorială - consiliul local, respectiv consiliul județean și Consiliul General al Municipiului București

Autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului - agențiile teritoriale de protecție a mediului și Administrația Rezervației Biosferei "Delta Dunării" (ARBDD)

Combustibil nuclear - material sau ansamblu mecanic care conține materie primă ori material fisionabil, special destinat folosirii într-un reactor nuclear, în scopul producerii energiei nucleare

Contaminare radioactivă - contaminarea oricărui material, oricărei suprafețe sau a mediului ori a unei persoane cu substanțe radioactive. În cazul particular al corpului uman, contaminarea radioactivă include atât contaminarea externă a pielii, cât și contaminarea internă.

Debitul dozei - rata expunerii la radiații ionizante în termeni de doză absorbită sau de doză echivalentă și exprimată în unitățile Gy/h, respectiv Sv/h

Decontaminare - îndepărtarea contaminării radioactive

Depozitare - prezența unei cantități de substanțe periculoase în scopul stocării și/sau păstrării în condiții de siguranță

Deșeu radioactiv - materiale rezultate din activitățile nucleare, pentru care nu s-a prevăzut nici o întrebuințare și care conțin sau sunt contaminate cu radionuclizi

Doză - cantitatea de energie absorbită de țesut

Dozimetre - instrumente de măsurare a dozei ambientale sau a dozei individuale

Ecranare - materialele, de regulă betonul, apa sau plumbul, amplasate în jurul substanțelor radioactive pentru a proteja personalul împotriva radiațiilor

Expert acreditat - persoană având cunoștințele și pregătirea necesare pentru a efectua testele fizice, tehnice sau radiochimice care permit evaluarea dozelor și/sau pentru a oferi consultanță în vederea realizării unei protecții efective a persoanelor și utilizării corecte a echipamentelor de protecție și a cărei capacitate de a acționa ca expert în acest sens este recunoscută de Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN). Recunoașterea constă în eliberarea unui permis de exercitare, potrivit reglementărilor specifice emise de CNCAN.

Expunere - procesul de a fi iradiat sau expus la radiații, cu consecința potențială a unei doze absorbite

Evacuare - mutarea rapidă, temporară, a persoanelor dintr-o anumită zonă pentru a se evita sau a se reduce expunerea la radiații pe termen scurt în caz de urgență

Ingestie - pătrunderea substanțelor radioactive în organismul uman pe cale digestivă

Inhalare - pătrunderea substanțelor radioactive în organismul uman pe cale respiratorie

Intervenție - orice acțiune care evită sau micșorează expunerea ori probabilitatea expunerii la surse care nu sunt în obiectul unei practici aflate sub control sau la surse care sunt scăpate de sub control ca urmare a unui accident

Încorporare - pătrunderea substanțelor radioactive în organismul uman prin ingestie, inhalare sau prin penetrarea pielii ori a rănilor

Hazard - proprietatea intrinsecă a unei substanțe, unui agent, a unei surse de energie sau situații de a avea un potențial de producere a unor consecințe nedorite

Management pentru modernizare - adoptarea și implementarea procedurilor pentru modificările planificate asupra instalațiilor existente sau a proiectării de noi instalații, procese ori unități de stocare

Material radioactiv - orice material în orice stare de agregare, care prezintă fenomenul de radioactivitate, inclusiv deșeurile radioactive

Monitorizare - măsurarea periodică sau continuă a nivelului de radiații dintr-o anumită zonă

Nivel de intervenție - o valoare a echivalentului de doză evitabilă, a dozei efective evitabile sau a unei mărimi derivate, la care ar trebui avută în vedere aplicarea măsurilor de intervenție; valoarea dozei evitabile sau a mărimii derivate este numai cea asociată cu calea de expunere pentru care măsura de intervenție este aplicabilă.

Obiectiv nuclear - uzine pentru fabricarea combustibilului nuclear, reactoare nucleare, inclusiv ansamblurile critice și subcritice, reactoare de cercetare, centrale nucleare-electrice, instalații de stocare a combustibilului iradiat, unități de îmbogățire sau instalații de retratare

Produs radioactiv - orice material radioactiv obținut în cursul procesului de producere ori de utilizare a unui combustibil nuclear sau orice material care a devenit radioactiv prin expunere la radiații, cu excepția radioizotopilor care au atins stadiul final de preparare și sunt susceptibili de a fi utilizați în scopuri științifice, medicale, speciale, sociale, comerciale ori industriale

Radiație - particule sau unde rezultate din procese atomice ori nucleare

Radiație ionizantă - transferul energiei în spațiu sub forma undelor electromagnetice sau al particulelor cu o cantitate de energie mai mare de 12,4 eV corespunzătoare unei lungimi de undă de 100 nanometri. O astfel de radiație este capabilă să formeze ioni la trecerea prin țesuturile din organism sau prin alte substanțe.

Radiație nucleară - radiație emisă de nucleeele atomice, de exemplu pe timpul dezintegrării radioactive sau pe timpul fisiunii acestora

Radioactivitate - proprietatea anumitor radionuclizi de a emite radiații prin transformarea spontană a nucleelor acestora

Sursă de radiații - o cantitate de substanțe radioactive utilizată ca sursă de radiații ionizante

Securitate radiologică - asigurarea protecției ființelor umane împotriva expunerii la radiații și a securității instalațiilor nucleare și a surselor radioactive, inclusiv asigurarea mijloacelor de realizare a acestei protecții și securității și a mijloacelor de prevenire a accidentelor și de diminuare a consecințelor acestora

Sursă de radiații - orice emițător de radiații ionizante, inclusiv orice material radioactiv și orice dispozitiv generator de radiații ionizante

Timp de înjumătățire - timpul necesar pentru ca o substanță radioactivă să își piardă, datorită dezintegrării, jumătate din activitatea acesteia

Urgență radiologică - o situație de urgență în urma unui accident care implică radiații ionizante, care determină autoritățile responsabile să decidă întreprinderea măsurilor de remediere în scopul protejării muncitorilor și a populației

Pericol - proprietatea intrinsecă a unei substanțe sau unui preparat chimic ori a unei stări fizice, cu potențial de a induce efecte negative asupra sănătății populației și/sau asupra mediului

Risc - probabilitatea ca un anumit efect negativ să se producă într-o anumită perioadă de timp și/sau în anumite circumstanțe

Titularul activității - orice persoană fizică sau juridică care exploatează ori deține controlul instalației sau care este delegată cu o putere economică decisivă în ceea ce privește funcționarea acesteia

Unitate de stocare - orice spațiu în care sunt depozitate substanțe periculoase

ANEXA 2*)

la normele metodologice

*) Anexa nr. 2 este reprodusă în facsimil.

DEFINIREA

situațiilor de urgență nucleară sau radiologică

Nr. crt.	Obiectivul sau activitatea	Prezentarea situațiilor de urgență nucleară sau radiologică	Obs.
1.	Prelucrare radio-farmaceutică	Exteriorul amplasamentului: Fără posibile efecte deterministice. O mică eliberare radioactivă în exteriorul amplasamentului. Eliberarea poate fi mărită de un incendiu și este funcție de cantitate și volatilitate. Exploziile, furtunile, scurgerile și rupturile prezintă un risc scăzut. Pe amplasament: Efectele deterministice asupra sănătății sunt foarte puțin probabile, dar este posibilă depășirea limitei ocupaționale.	
2.	Spitale	Exteriorul amplasamentului: Fără potențiale depășiri ale dozelor permise legal. Pe amplasament: Posibile efecte deterministice pentru personal, dacă sunt utilizate surse închise.	
3.	Fabricarea de surse închise	Exteriorul amplasamentului: O potențială eliberare radioactivă slabă peste nivelele de urgență, în vecinătatea obiectivului. În caz de incendiu, eliberarea va fi însă mult mai mare. Eliberarea radioactivă este funcție de cantitate și volatilitate. Exploziile, furtunile, scurgerile și spargerile reprezintă un risc mic. Pe amplasament: Posibile efecte deterministe pentru personalul care lucrează, prin inhalare sau pierderea ecranării.	
4.	Laboratoare de	Exteriorul amplasamentului: Deoarece cantitățile de	

	cercetare	<p>materiale radioactive depozitate și utilizate nu sunt mari, nu există o potențială eliberare radioactivă, care să depășească nivelele de urgență.</p> <p>Pe amplasament: Pot apărea efecte deterministe pentru personalul implicat, prin expunere externă, în funcție de caracteristicile laboratorului.</p>
5.	Depozite pentru arderea deșeurilor de nivel scăzut	<p>Exteriorul amplasamentului: Pentru operațiile de ardere a deșeurilor de nivel scăzut nu există posibilitatea depășirii nivelelor de urgență. Dacă deșeurile conțin iod radioactiv, atunci există o mică posibilitate de eliberare peste pragurile de urgență în vecinătatea obiectivului.</p> <p>Pe amplasament: Nu există posibilitatea de depășire a nivelelor de urgență în interior. Există un mic potențial de depășire a limitelor expunerii operaționale.</p>
6.	Colete de transport exceptate	<p>Exteriorul amplasamentului: Acestea conțin numai cantități minore de materiale radioactive. Nu există nici un risc pentru consecințe radiologice, care să necesite acțiuni protective speciale.</p> <p>Pe amplasament: Fără aplicabilitate.</p>
7.	Colete de tip A	<p>Exteriorul amplasamentului: Activitatea prescrisă pentru colete de tip A limitează pericolul radiologic. Depășirea dozelor peste limitele de urgență este practic imposibilă în vecinătatea coletului. În cel mai rău caz, limitele pot fi depășite prin inhalarea fumului rezultat în urma unui incendiu la locul accidentului, însă persoana expusă poate pleca de la locul accidentului fără a i se face monitorizarea radiologică. O contaminare accidentală a solului poate necesita decontaminare.</p> <p>Pe amplasament: Fără aplicabilitate.</p>
8.	Colete de tip B	<p>Off-site: Coletele de tip B pot conține o cantitate mare de material radioactiv. Aceste colete au fost proiectate să reziste la accidente severe; de aceea doze care să depășească limitele nu pot fi luate în considerare. Însă, dacă este fisurat coletul și are loc un incendiu la locul accidentului, dozele, în imediată apropiere, pot depăși limita de urgență.</p> <p>Pe amplasament: Fără aplicabilitate.</p>
9.	Accident cu armă nucleară - eliberare de Pu	<p>Exteriorul amplasamentului: Dacă are loc un incendiu sau explozie în urma utilizării unei arme nucleare, pot apărea efecte deterministice prin inhalare în nor sau resuspensia depunerilor. Zona semnificativ contaminată poate fi de ordinul unui kilometru pătrat.</p> <p>Pe amplasament: Fără aplicabilitate.</p>
10.	Sursă pierdută/furată/necontrolată	<p>Exteriorul amplasamentului: Sunt posibile doze letale pentru cei care utilizează o sursă neecranată. Dintr-o sursă fisurată pot rezulta doze letale și semnificative contaminări. Poate fi contaminată o arie considerabilă din cauza activităților desfășurate de personal.</p> <p>Pe amplasament: Fără aplicabilitate.</p>

11.	Contaminare din cauza unei eliberări transfrontaliere	Exteriorul amplasamentului: Sunt posibile depuneri semnificative la mari distanțe de la un obiectiv foarte îndepărtat. Pe amplasament: Fără aplicabilitate.
12.	Căderea unui satelit	Exteriorul amplasamentului: Riscul este foarte scăzut și va fi imposibil să se delimiteze zona în care trebuie luate acțiuni de protecție rezonabile. Părți din satelit sau manevrarea unor piese din acesta pot duce la efecte deterministe. Pe amplasament: Fără aplicabilitate.

ANEXA 3

la normele metodologice

STRUCTURA-CADRU

a planului de protecție și intervenție în caz de accident nuclear sau urgență radiologică

1. Coperta
2. Pagină identică cu coperta
3. Aprobarea, avizarea, actualizarea și revizuirea planului
4. Cadrul general
5. Organizarea centrului de coordonare a intervenției (CCI):
 - a) schema de organizare
 - b) tabel cu încadrarea funcțiilor din cadrul CCI
6. Identificarea și clasificarea evenimentelor
7. Clasificarea urgențelor
8. Notificarea, informarea și alarmarea
9. Declararea și introducerea stării de urgență
10. Responsabilitățile structurilor și ale personalului
11. Tabele cu forțele și mijloacele de sprijin, locația și modul de contact
12. Organizarea și conducerea acțiunilor de intervenție:
 - a) proceduri specifice pentru fiecare forță (formațiune de intervenție)
 - b) tabel-sinteză al forțelor de intervenție
 - c) acțiuni pe termen lung
13. Comunicațiile
14. Logistica
15. Monitorizarea factorilor de mediu
16. Încetarea stării de urgență
17. Comunicarea cu mass-media și informarea publică
18. Exersarea planului
19. Anexele planului.

ANEXA 4

la normele metodologice

RESPONSABILITĂȚILE

ce revin autorităților publice centrale și locale, precum și instituțiilor cu responsabilități în caz de accident nuclear sau urgență radiologică

La nivel național, ministrul administrației și internelor, ca președinte al comitetului ministerial pentru situații de urgență, coordonează activitatea pentru aplicarea tuturor măsurilor în scopul limitării efectelor asupra populației și factorilor de mediu în cazul accidentelor nucleare sau al urgențelor radiologice care depășesc capacitatea de intervenție la nivel județean ori în situația accidentelor transfrontaliere. Secretariatul tehnic permanent al Secțiunii urgență nucleară din cadrul comitetului ministerial pentru situații de urgență, prin Centrul național pentru coordonarea intervenției în caz de accident nuclear sau urgență radiologică, funcționează ca structură tehnică de specialitate consultativă pentru managementul urgențelor nucleare.

La nivel județean, prefectul, ca președinte al comitetului județean pentru situații de urgență, coordonează activitatea pentru protecția populației și a factorilor de mediu, precum și pentru realizarea măsurilor ce se impun în caz de accident nuclear ori urgență radiologică pe teritoriul județului.

La nivel local, primarul, ca președinte al comitetului local pentru situații de urgență (CLSU), coordonează activitatea pentru aplicarea imediată a măsurilor de protecție a populației ce se impun în caz de accident nuclear sau urgență radiologică.

Autoritățile publice locale au următoarele obligații:

- a) asigurarea protecției populației, factorilor de mediu, animalelor și a bunurilor materiale;
- b) participarea, împreună cu reprezentanții Inspectoratului General pentru Situații de Urgență și inspectoratelor județene pentru situații de urgență, la întocmirea și actualizarea planurilor de protecție și intervenție;
- c) organizarea notificării agenților economici din zona lor de competență, precum și alarmarea populației;
- d) organizarea și asigurarea funcționării raioanelor de adunare, îmbarcare și primire din zona lor de responsabilitate;
- e) organizarea și asigurarea transportului populației, bunurilor materiale și obiectelor de patrimoniu;
- f) asigurarea asistenței medicale în raioanele de evacuare și pe timpul transportului;
- g) luarea în evidență a populației care este evacuată;
- h) asigurarea informării populației și evacuarea acesteia în caz de necesitate;
- i) reținerea și stocarea produselor agricole și a altor alimente contaminate, care sunt periculoase pentru populație, și aplicarea interdicției de consum al unor produse;
- j) acordarea compensațiilor persoanelor afectate de instituirea stării de urgență;
- k) rechiziționarea bunurilor sau obligativitatea executării anumitor servicii;
- l) oprirea activităților economice publice sau private din zona/zonile afectată/afectate.

ANEXA 5*)

la normele metodologice

*) Anexa nr. 5 este reprodusă în facsimil.

RĂSPUNSUL INIȚIAL ÎN SITUAȚIA NOTIFICĂRII UNUI ACCIDENT NUCLEAR SAU URGENȚE RADIOLOGICE

